

## Mese a tilizmusról

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kicsiny, mindössze két éves delfinfiúcska. Faja szerint kardszárnyú delfin, másik nevén orka; angolul gyilkos bálnának mondják, holott se nem bálna, se nem gyilkos. Vagyis de. Ez a delfinfiúcska ugyanis kivétel, mert nagykorára gyilkos lett belőle. Nem is akármilyen: háromszoros gyilkos. Mondhatni: notórius tömeggyilkos.

A dolog úgy történt, hogy elfogták, elszakították az övéitől, elvették, rabbá tették, engedelmes szolgává nevelték.

Delfin volt, azon belül orka, s mint ilyen, a világ második legintelligensebb lény. Azért csak a második, mert állítólag az ember intelligensebb nála – bár ez nem bizonyított, mármint hogy az ember okos lény. Bizonyított viszont, hogy a delfin az. Saját nyelve van, sőt mi több: delfincsoportokként saját nyelvjárása is. Ő is emlős, mint mi, gondolkodik, tanul, emlékezik, kommunikál, s ami a leglényegesebb: érez. Szinte mindenben olyan, mint az ember – illetve nem mindenben: mert jó szándékú, ráadásul kimondottan szereti és segíti az embert.

Nos, ez a jó szándékú, emberszerető lény gyilkos lett: embert ölt. Pedig soha nem akar ártani az embernek.

Hogy mégis miért lett gyilkos? Nem pusztán azért, mert rab volt – más delfinek is rabok voltak, mégsem ölték embert. Hanem mert ő valahogy rájött, hogy nem vették személyszámba.

Gondold csak el: van egy lény, egy személy, igazi személy, aki minden olyan tulajdonsággal rendelkezik, amit a filozófusok megkövetelnek az embertől. Nem véletlen mondják egyes tudósok, hogy a delfinek „nem emberi személyként” kell elismerni. Vagyis személyként kell őket elismerni.

Ezt a delfinkét, ezt a személyt gépként kezelték. Mutatványokat vártak el tőle, melyekért cserébe kiváló ellátást kapott. Mondhatni: luxusellátást.

Nem volt gondja semmire, mindent megkapott, ami csak szem-szájnak ingere. A szabadon élő társai még csak álmodni sem mernének ilyesféle jólétről. De azok szabadok – a mi delfinünk meg nem. És ez nagy különbség. Legalábbis a delfinek számára.

A mi delfinünk kétségen kívül rab volt. A rab emlősöknek van egy sajátosságuk: nem akarnak utódokat. Mert minek továbbvinni magukat, ha a rabság örök?

A mi delfinünk is így látta: rabként ösztönösen nem akart szaporodni, ösztönösen nem akart rabokat nemzeni, ami viszont keresztezte a rabtartói érdekeket, mert azoknak meg sok delfinkére volt szükségük. Így hát addig-addig, mígnem mesterségesen vettek tőle spermát – mert mindenáron kellett a kisdelfin. Hogy mire kellett? Hogy ne kelljen delfinek folyton kívülről szerezni – szülessenek a rabdelfinektől újabb és újabb rabdelfinek! A szaporítás olcsóbb és egyszerűbb módszer, mint idegen (és ezért nem ismert) rabszolgák beszerzése. És hogy miért kellett az a sok kis delfin? Ne mondd, hogy nem jöttél rá! A profitért. Nemzzél, szüljél a profiért! Jó cél, nem igaz?

Szóval a mi delfinünk rabszolga volt. Persze kivételezett rabszolga, finom kis halacskákat kapott, föltéve, hogy jól viselkedett, ha azt tette, amit a parancsoló gazdái akartak. A gazdái nem bántották, legalábbis nem verték. Ez is valami, ugye?

Mégis besokallt. Megölt már két embert, de különösebb problémái nem lettek ebből, így hát joggal vélte, hogy embert ölni nem gond. Egy szép napon gondolt egy nagyot: megölte a trénerét is. Egy szép, fiatal, kedves hölgyet. Aki pedig még szerette is őt, s akit pedig a delfinke is szeretett. Szerette a rabtartóját. De mégis megölte.

A gyilkos delfin neve: Tilikum. Közismert beceneve: Tili.

Tili, a gyilkos.

Tili, a gyilkos, értelmes lény. Nem őrült. Eszénél volt. Szakemberek is megállapították, hogy tudta, mit csinált, sőt valószínűleg előre eltervezte. Ölt, mert ölni akart.

Megbüntették ezért? Nem. Sőt: fölmentették. Az állatvédők is megértik őt: Tili nem hibás – a rabtartói a hibásak. Ölt – de valahol igaza volt. Szerintük.

Szerinted?

Mit gondolsz, fölmentik az embert is, ha megöli a rabtartóit?

\*

<https://youtu.be/aEvYDyJsk5I>

Kérlek, oszd meg a videót és lájkold, ha tetszett. Nagy segítség lenne ez nekünk.

Most nagyon össze kell fognunk – és segítenünk egymást!

\*



*Author: Szigeti Boglárka*